ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Циклова комісія бізнесу й адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ТЕХНОЛОГІЯ ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ»
на 2026–2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Логістика
Спеціальність	D7 Торгівля
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну	Рачинська Зоя Павлівна
науковий ступінь і вчене звання	-
посада	викладач вищої категорії циклової комісії бізнесу й адміністрування

Контактний телефон	+38-050-982-76-45, +38-067-105-16-25
Електронна адреса	Zojar87@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://lms.puet.edu.ua/pfk/course

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо організації та здійснення торговельно-технологічних процесів на підприємствах торгівлі, застосування сучасних технологій продажу товарів і надання послуг, забезпечення ефективного руху товарів у логістичних ланцюгах постачання. Дисципліна спрямована на опанування технологій приймання, зберігання, підготовки товарів до продажу, організації торговельного обслуговування, складських операцій, електронної торгівлі та супутніх послуг; набуття навичок планування, документування, контролю й оптимізації товаропотоків, оцінювання якості обслуговування споживачів та ефективності торговельної діяльності.

Предмет	Предметом вивчення навчальної дисципліни є організаційні, технологічні та логістичні засади здійснення торговельної діяльності й надання послуг; закономірності, принципи, методи та технології організації торговельно-технологічних процесів на підприємствах торгівлі; технології приймання товарів за кількістю та якістю, їх зберігання, передпродажної підготовки, розміщення, викладання, продажу та відвантаження; організація складських операцій, електронної торгівлі, омніканального обслуговування, доставки й повернення товарів; методи забезпечення якості торговельного сервісу, раціонального використання ресурсів, контролю та підвищення ефективності торговельно-технологічних і логістичних процесів.
Тривалість	4 кредити ЄКТС / 120 год.ин (лекції 16 год., практичні заняття 24 год., самостійна робота 80 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекція-візуалізація, практичне заняття, самостійна робота поза розкладом, консультація. Методи: лекції (пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, сторітеллінг, дискусійний); практичні (частково-пошуковий, дискусійний, імітаційний); самостійна робота (дослідницький, метод самоконтролю).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять, захист домашнього завдання, обговорення матеріалу занять, виконання навчальних завдань, доповіді з рефератами та їх обговорення, тестування, поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Організація торгівлі, організація підприємницької діяльності, основи логістики
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 01. Здатність враховувати основні	РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН 07. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємницької та торговельної діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій та торговельній діяльності. СК 02. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. СК 03. Здатність застосовувати інноваційні підходи у діяльності підприємницьких та торговельних структур. СК 05. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності. СК 06. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур. СК 08. Здатність визначати та задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку	РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проектів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур. РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці. РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

Тематичний план навчальної дисципліни

Скорочення: Л — лекція; ПЗ — практичне заняття; СР — самостійна робота.

Назва теми	Лекція та практичні заняття (зміст)	Годин	Завдання самостійної роботи	Годин СР
Модуль 1. Організація торговельних процесів				
Тема 1. Сутність і завдання технології торгівлі та послуг	Лекція 1. Торговельно-технологічний процес; види торгівлі; взаємозв'язок торговельних і логістичних операцій. 1. Сутність, структура та основні етапи торговельно-технологічного процесу. 2.Види та форми торгівлі, їх характеристика й особливості організації. 3.Взаємозв'язок торговельних і логістичних операцій у забезпеченні ефективної діяльності підприємств торгівлі. Практичне заняття 1. Побудова схеми	Л — 2; ПЗ — 2	Реферат «Сучасні технології організації торговельних процесів». Побудувати схему торговельно-технологічного процесу обраного магазину та пояснити її основні етапи.	8

	торговельно-технологічного процесу підприємства торгівлі. 1. Основні етапи та операції торговельно-технологічного процесу. 2. Побудова послідовності руху товару від надходження до продажу. 3. Визначення взаємозв'язків торговельних і логістичних операцій на схемі..			
Тема 2. Торговельні підприємства та організація їх роботи	Лекція 2. Формати підприємств; торговельна мережа; зони магазину; функції персоналу. . 1.Класифікація та характеристика основних форматів підприємств роздрібної торгівлі. 2. Структура торговельної мережі та функціональне зонування приміщень магазину. 3. Організація роботи торговельного персоналу, його функції та посадові обов'язки. Практичне заняття 2. Порівняльний аналіз форматів магазинів та організації товаропотоків. 1.Класифікація форматів підприємств роздрібної торгівлі. 2..Порівняння організації товаропотоків у супермаркеті, мінімаркеті та спеціалізованому магазині. 3.Вплив функціонального зонування магазину на рух товарів і роботу персоналу.	Л — 2; ПЗ — 2	Есе «Магазин майбутнього: який формат торгівлі обирає споживач?». Скласти порівняльну таблицю трьох форматів магазинів за асортиментом, зонами та товаропотоками.	8
Тема 3. Технологія приймання товарів	Лекція 3. Приймання за кількістю та якістю; супровідні документи; розбіжності;	Л — 2; ПЗ — 2	Реферат «Документальне забезпечення приймання товарів у	8

	ідентифікація. 1. Порядок і технологія приймання товарів за кількістю та якістю. 2. Види товаросупровідних документів та порядок їх перевірки під час приймання товарів. 3. Ідентифікація товарів, документальне оформлення розбіжностей та порядок урегулювання претензій. Практичне заняття 3. Приймання партії товарів та документальне оформлення розбіжностей. 1. Послідовність приймання товарів за кількістю та якістю. 2.Перевірка товаросупровідних документів під час приймання партії. 3.Виявлення розбіжностей та оформлення відповідного акта.		торгівлі». За ситуаційним прикладом скласти алгоритм приймання партії та зразок акта розбіжностей.	
Тема 4. Технологія зберігання і підготовки товарів до продажу	Лекція 4. Розміщення, режими зберігання, товарне сусідство; передпродажна підготовка; втрати. 1.Організація розміщення товарів, режими зберігання та дотримання правил товарного сусідства. 2. Технологічні операції передпродажної підготовки товарів та особливості їх виконання. 3. Види товарних втрат, причини їх виникнення та заходи щодо запобігання і скорочення. Практичне заняття 4. Розроблення карти умов зберігання та передпродажної	Л — 2; ПЗ — 2	Реферат «Причини товарних втрат і способи їх запобігання». Розробити карту умов зберігання для трьох товарних груп із зазначенням режимів, товарного сусідства та підготовки до продажу.	8

	підготовки товарів. 1.Чинники формування режимів зберігання різних товарних груп. 2.Забезпечення товарного сусідства та раціонального розміщення товарів. 3.Операції передпродажної підготовки та заходи щодо зменшення товарних втрат.			
Тема 5. Організація торговельного залу та викладання товарів	Лекція 5. Планування торговельної площі; мерчандайзинг; обладнання; поповнення полиць. 1. Принципи планування торговельної площі та організація руху покупців у магазині. 2. Сутність, завдання та основні інструменти мерчандайзингу в роздрібній торгівлі. 3. Види торговельно-технологічного обладнання, способи викладання товарів та організація поповнення товарних запасів на полицях. Практичне заняття 5. Розроблення планограми викладання товарів і маршруту їх переміщення. 1.Основні принципи планування торговельного залу. 2.Складання планограми з урахуванням правил мерчандайзингу. 3.Організація переміщення товарів і поповнення полиць без перешкод для покупців.	Л — 2; ПЗ — 2	Есе «Вплив мерчандайзингу на купівельну поведінку». Створити планограму однієї товарної категорії та схему маршруту поповнення полиць.	8
Разом за модулем 1		Л — 10; ПЗ — 10		40
Модуль 2. Торговельний сервіс і логістичні технології				

Тема 6. Технологія продажу товарів і обслуговування покупців	Лекція 6. Методи продажу; консультації; розрахункові операції; стандарти сервісу. 1. Основні методи продажу товарів та особливості їх застосування на підприємствах роздрібної торгівлі. 2. Технологія консультування покупців, стандарти торговельного сервісу та забезпечення якості обслуговування. 3. Організація розрахункових операцій, використання касового обладнання та сучасних платіжних технологій. Практичне заняття 6. Моделювання обслуговування покупця та сервісних операцій. 1.Основні етапи процесу обслуговування покупця. 2.Застосування методів продажу й технік консультування у типових ситуаціях. 3.Складання карти сервісних і розрахункових операцій та оцінювання якості сервісу.	Л — 2; ПЗ — 2	Есе «Якісний сервіс як конкурентна перевага магазину». Написати сценарій обслуговування покупця для обраного товару та скласти карту сервісних операцій.	8
Тема 7. Технологія складських операцій у торгівлі	Лекція 7. Складський процес; комплектування; пакування; відвантаження; адресне зберігання. 1. Сутність, структура та основні етапи складського технологічного процесу. 2. Організація адресного зберігання товарів, комплектування замовлень і пакувальних операцій. 3. Технологія підготовки товарів до відвантаження, документальне оформлення та організація їх передачі для	Л — 2; ПЗ — 2	Реферат «Адресне зберігання та автоматизація складських операцій». Розробити маршрут комплектувальника для умовного замовлення і схему його пакування та відвантаження.	8

	транспортування. Практичне заняття 7. Організація комплектування, пакування та відвантаження замовлень. 1.Етапи складського оброблення замовлення. 2.Вплив адресного зберігання на пошук і комплектування товарів. 3.Визначення послідовності комплектування, пакування та відвантаження замовлення.			
Тема 8. Електронна торгівля та омніканальне обслуговування	Лекція 8. Онлайн-замовлення; фулфілмент; click-and-collect; остання миля; повернення. 1. Організація електронної торгівлі та технологія приймання й обробки онлайн-замовлень. 2. Фулфілмент у системі електронної торгівлі, технологія click-and-collect та організація доставки «останньої милі». 3. Організація повернення товарів, зворотна логістика та забезпечення якості обслуговування покупців в електронній торгівлі. Практичне заняття 8. Порівняння логістичних схем онлайн- та офлайн-продажу. 1.Порівняння процесів виконання замовлень в онлайн- та офлайн-торгівлі. 2.Організація фулфілменту, click-and-collect і доставки останньої милі. 3.Повернення товарів і зворотна логістика в	Л — 2; ПЗ — 4	Есе «Омніканальна торгівля: переваги та виклики для споживача». Порівняти схеми виконання онлайн- та офлайн-замовлень, зазначити способи доставки й повернення.	8

	омніканальній торгівлі.			
Тема 9. Технологія надання торговельних і супутніх послуг	Самостійне опрацювання теорії. Доставка, встановлення, гарантійне обслуговування; якість сервісу. Практичне заняття 9. Моделювання технології надання торговельних і супутніх послуг. 1.Основні види торговельних і супутніх послуг підприємств торгівлі. 2.Побудова послідовності операцій під час надання обраної послуги. 3.Показники оцінювання якості та доступності послуги.	Л — 0; ПЗ — 4	Реферат «Розвиток супутніх послуг у сучасному ритейлі». Розробити технологічну карту обраної послуги та запропонувати три показники оцінювання її якості.	8
Тема 10. Контроль ефективності торговельно-технологічних процесів	Самостійне опрацювання теорії. Показники продуктивності, часу, втрат, оборотності; безпека; удосконалення. Практичне заняття 10. Оцінювання ефективності торговельно-технологічних процесів за KPI. 1.Показники ефективності торговельних і складських операцій. 2.Розрахунок продуктивності праці, оборотності запасів та швидкості оброблення замовлень. 3.Визначення проблем на підставі KPI та розроблення заходів оптимізації	Л — 0; ПЗ — 2	Есе «Цифрові інструменти підвищення ефективності торгівлі». За умовними даними розрахувати три KPI торговельного підприємства та обґрунтувати пропозиції щодо оптимізації.	8
Разом за модулем 2		Л — 6; ПЗ — 14		40
Разом за дисципліною		Л — 16; ПЗ — 24		80

Інформаційні джерела

1. Дробишева О. О., Коваленко О. В., Стоєв В. Л. Організація торгівлі : навчально-методичний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 116 с. URL: https://dspace.znu.edu.ua/items/6cdab35b-7fdd-4f8e-b121-b141c9835eba.
2. Семенова Т. В. Економіка та організація торгівлі : навчальний посібник. Дніпро : Український державний університет науки і технологій, 2024. 113 с. URL: https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/18333.
3. Болтянська Л. О., Завадських Г. М., Лисак О. І., Тебенко В. М. Основи підприємництва і торгівлі: від класики до диджиталізації : навчальний посібник. Запоріжжя : ТДАТУ, 2025. URL: https://elar.tsatu.edu.ua/items/829b26e7-ee1c-4a13-9587-334c5a99a635.
4. Боковець В. В., Нечипоренко Т. Д. Торговельне підприємництво : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2026. 158 с. URL: https://press.vntu.edu.ua/index.php/vntu/catalog/book/993.
5. Юдічева О. П., Самойленко А. А. Технологія торговельних процесів та мерчандайзинг : методичні рекомендації до виконання самостійної роботи. Київ : КНУБА, 2024. 24 с. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/handle/123456789/13484.
6. Економіка та організація торговельних підприємств : практикум / М. В. Семикіна, Л. Д. Запірченко, С. С. Матієнко та ін. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. URL: https://dspace.kntu.kr.ua/items/599e657a-5542-4717-bf1c-7d8f94c722ea.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін. ; за заг. ред. О. В. Димченко. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/62084/1/051-Підручник_2022.pdf.
8. Остапов С. Е., Євсеєв С. П., Газдюк К. П. та ін. Інформаційні системи електронної комерції : навчальне видання. Новий Світ – 2000, 2024. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/items/0eeb7678-89fb-487e-9563-3a73cd36f627.
9. Сохацька О. М., Зварич Р. Є., Панасюк В. М. Міжнародна логістика : підручник. Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2022. 370 с.
10. Залізнюк В. П., Платонов О. І., Яценко В. А. та ін. Логістичні технології міжнародних перевезень та експедирування вантажів авіатранспортом : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2024. 480 с. URL: https://condor-books.com.ua/tekhnichna-literatura/lohistychni-tekhnolohiyi-mizhnarodnykh-perevezen-ta-ekspedyruvannya-vantazhiv

Додаткові

1. GS1 Ukraine : офіційний вебсайт Асоціації товарної нумерації України. Інформаційні матеріали щодо ідентифікації товарів, штрихового кодування, автоматизації обліку та управління товаропотоками. URL: https://gs1ua.org/.
2. Державний торговельно-економічний університет : наукові та навчально-методичні ресурси з організації торгівлі, торговельної логістики, електронної комерції та управління торговельними підприємствами. URL: https://knute.edu.ua/.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Microsoft Office / LibreOffice, табличний редактор Excel / Calc, браузер, дистанційний курс у системі Moodle ; електронні каталоги стандартів і нормативних документів.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/pfk-polozh-org-osv-p.pdf

Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/09/pfk-polozh-pids-ocin.pdf

Положення про екзаменаційну комісію Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_exam_comis.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Положення про організацію навчання здобувачів фахової передвищої освіти за індивідуальним графіком у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-org-navch.pdf

Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі, та надання їм академічної відпустки http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-por-vidrah.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опнуванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах:

Положення про академічну доброчесність у Полтавському фаховому коледжі Полтавського університету економіки і торгівлі http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-acad-dch.pdf

Кодекс честі студента Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі

http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-codex.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про академічну мобільність Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_acad_mobl.pdf

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про конфліктні ситуації Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/07/pfk-polozh_confl.pdf

Положення про порядок реагування на доведенг випадки булгнгу (цькування) у Полтавському фаховому коледжг Полтавського унгверситету економгки і торггвлг та вгдповгдальнгсть осіб, причетних до булінгу (цькування) https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/buling2-pfk.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: http://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet/

Положення про студентське самоврядування http://pfk.puet.edu.ua/docs/pfk-polozh-stud-samovr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Безпека освітнього середовища: забезпечується комплексом матеріально-технічних, організаційних та психосоціальних умов, що відповідають сучасним вимогам законодавства України

https://puet.edu.ua/pro-koledzh/materialno-tehnichna-baza-poltavskogo-fahovogo-koledzhu-poltavskogo-universytetu-ekonomiky-i-torgivli/)., https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/08/zvit-ukryttya_puet.pdf

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/zvit-inklyuzyvnist_college.pdf

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Масимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів) та контрольне опитування (5 балів), обговорення матеріалу занять та виконання навчальних завдань (5 балів), завдання самостійної роботи (5 балів), тестування (5 балів), поточна модульна робота (5 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (5 бали) та контрольне опитування (5 балів), обговорення матеріалу занять та виконання навчальних завдань (5 балів), завдання самостійної роботи (5 балів), тестування (5 балів), поточна модульна робота (5 балів)	30
Підсумковий контроль: екзамен	40
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	Підготовка якісних презентацій або мультимедійних матеріалів до тем лекцій / практичних занять Успішне проходження додаткового онлайн-тестування	до 10 балів (за весь семестр)

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській науково-практичній конференції або круглому столі з тематики дисципліни Підготовка та публікація тез доповіді Виконання аналітичного міні-дослідження (наприклад, порівняльний аналіз форматів роздрібної торгівлі або оцінка організації товаропостачання конкретного підприємства) Участь у студентських олімпіадах, конкурсах фахової майстерності з економічних дисциплін	до 10 балів (за весь семестр)

Шкала оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю